

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

Pregled podataka o gospodarenju medicinskim otpadom za 2023. godinu

KLASA: 351-02/24-75/30

URBROJ: 517-12-1-3-1-24-1

Pregled podataka o gospodarenju medicinskim otpadom za 2023. godinu

Autor:

Vibor Bulat

Autor fotografije na naslovnici:

Vibor Bulat

Zagreb, prosinac 2024.

Ministarstvo okoliša i zelene tranzicije, Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb, Hrvatska

Sadržaj

1.Sažetak	2
2.Uvod.....	4
3. Klasifikacija medicinskog otpada	5
4. Medicinski otpad u 2023. godini.....	6
4.1. Nastale količine medicinskog otpada	6
4.2. Obradene količine medicinskog otpada	8
4.3. Direktno izvezene količine medicinskog otpada.....	11
5. Zaključak.....	12
6. Prilog	13
6.1. Popis postupaka zbrinjavanja otpada	13
6.2. Popis postupaka oporabe otpada	14

1. Sažetak

Pregled podataka o gospodarenju medicinskim otpadom u 2023. godini (u dalnjem tekstu Pregled) sadržava: podatke o prijavljenim količinama nastalog medicinskog otpada; podatke po ključnim brojevima i postupcima o prijavljenim količinama medicinskog otpada koji je predobrađen u RH, obrađen konačnim postupkom u RH, izvezen na konačni postupak obrade.

Za izradu ovog Pregleda korišteni su podaci iz Informacijskog sustava gospodarenja otpadom MZOZT-a¹. Pregled podataka o gospodarenju medicinskim otpadom za 2023. godinu i prethodne godine objavljeni su na mrežnoj stranici MZOZT².

U nastavku ovog poglavlja daje se sažeti pregled najvažnijih podataka.

U 2023. godini u RH je nastalo 7.210 tona medicinskog otpada od čega je obrađeno 7.207 tona, a oko 3 tone ostale su na privremenom skladištu obrađivača.

- Nastali medicinski otpad

U nastalom medicinskom otpadu udio opasnog medicinskog otpada iznosio je 76 % odnosno 5.457 tona (medicinske igle, medicinski infektivni materijal, mikrobiološki otpad, otpad iz zdravstvenih ustanova – medicinski, steriliziran u autoklavu, zaprljani štapići za uzimanje brisa sl.), a udio neopasnog medicinskog otpada iznosio je 24 % odnosno 1.753 tona (uglavnom zavoji od gipsa, posteljina, odjeća za jednokratnu primjenu, platno, pelene i sl.).

Najveći udio (5.276 tone odnosno 73 %) u nastalom medicinskom otpadu činio je otpad čije je sakupljanje i odlaganje podvrgnuto specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije (KB 18 01 03*).

Najveću količinu nastalog medicinskog otpada prijavila je djelatnost pružanja zdravstvene zaštite (6.031 tona odnosno 84 %) i to najviše bolnice (5.401 tona odnosno 90 %) od čega je najveći udio (972 tone odnosno 18 %) evidentiran za KBC Zagreb.

- Obrađeni medicinski otpad

Od 7.207 tona obrađenog medicinskog otpada, 2.365 tona (33 %) obrađeno je konačnim postupcima u RH – najvećim dijelom, uz prethodnu predobradu autoklaviranjem te je odložen na odlagališta (postupak D1) kao neopasan otpad, 4.625 tona (64 %) je predobrađeno u RH te

¹ Baza Registra onečišćenja okoliša - baza ROO (sukladno Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša ("Narodne novine", br. 3/22, čl.5), ROO je informacijski sustav kojeg uspostavlja, vodi i održava Ministarstvo. Preglednik Registra onečišćavanja okoliša dostupan je na mrežnim stranicama <http://www.haop.hr/hr/tematska-područja/otpad-i-registri-oneciscavanja/postrojenja-i-registri-oneciscavanja/sustav>) i podaci o prekograničnom prometu otpada za 2022. godini koji su prikupljeni izravno od tvrtki uvoznika i izvoznika otpada.

² <http://www.haop.hr/hr/tematska-područja/otpad-i-registri-oneciscavanja/gospodarenje-otpadom/izvjesca>

zatim izvezeno na konačnu obradu – najvećim dijelom na energetsku oporabu (postupak R1) u druge zemlje, 217 tona (3 %) direktno je bez predobrade izvezeno na konačni postupak obrade - dijelom na energetsku oporabu (postupak R1), a dijelom na zbrinjavanje spaljivanje (postupak D10).

Otpad koji ima najveći udio u nastalom medicinskom otpadu (KB 18 01 03*) najvećim dijelom je predobrađen u RH autoklaviranjem (5.276 tona) te je nakon toga djelom (3.337 tone) izvezen na konačni postupak obrade – energetsku oporabu (postupak R1), a dijelom (1.939 tone) je obrađen je konačnim postupkom u RH - odložen na odlagališta (postupak D1) kao neopasan otpad. Preostale 3 tone ovog otpada ostale su na privremenom skladištu obrađivača.

2. Uvod

Gospodarenje medicinskim otpadom uređeno je Zakonom o gospodarenju otpadom (NN 84/2021 i 142/2023-Odluka USRH, u dalnjem tekstu Zakon), Pravilnikom o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 50/2015 i 56/2019, u dalnjem tekstu Pravilnik), Pravilnikom o gospodarenju otpadom (NN 106/2022 i 138/2024; u dalnjem tekstu Pravilnik o gospodarenju otpadom) i Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2023. do 2028. godine (NN 84/2023, u dalnjem tekstu Plan gospodarenja otpadom RH).

Prema Pravilniku o gospodarenju medicinskim otpadom, proizvođač medicinskog otpada mora medicinski otpad odvojeno sakupljati, spremati u odgovarajuće spremnike i privremeno skladištiti u posebno odvojenom prostoru do obrade ili predaje ovlaštenoj osobi koja ima propisanu dozvolu za gospodarenje medicinskim otpadom te voditi evidenciju. Ovlaštena osoba za sakupljanje i prijevoz medicinskog otpada mora imati zaključen ugovor o preuzimanju sakupljenog otpada s ovlaštenom osobom za obradu, oporabu i/ili zbrinjavanje medicinskog otpada. Obveza godišnje prijave nastalog i oporabljenog/zbrinutog otpada u bazu ROO propisana je Pravilnikom o registru onečišćavanja okoliša (3/2022). Podatke o nastalom otpadu u ROO dostavljaju organizacijske jedinice obveznika kojima na lokaciji nastane i/ili prenose s lokacije opasni otpad u ukupnoj količini većoj od ili jednakoj 0,5 tona godišnje i/ili neopasni otpad u ukupnoj količini većoj od ili jednakoj 20 tona godišnje (putem obrasca NO³). Podatke o oporabljenom/zbrinutom otpadu dostavljaju organizacijske jedinice (lokacije) obveznika koje obavljaju djelatnosti oporabe odnosno zbrinjavanja otpada bez obzira na količinu otpada (putem obrasca OZO⁴).

Najveći udio medicinskog otpada zbrinjava se u uređajima za obradu infektivnog otpada postupkom sterilizacije/autoklaviranjem i zatim odlaganjem na odlagalište. Farmaceutski, citotoksični te kemijski i sličan opasni medicinski otpad uglavnom se izvozi na obradu, a manji dio se zbrinjava u Republici Hrvatskoj (u dalnjem tekstu RH). Zbrinjavanje patološkog otpada, kao što su dijelovi ljudskog tijela i slično, provodi se pod posebnim uvjetima spaljivanjem u krematorijima ili zakapanjem u groblja.

Na prekogranični promet otpada primjenjuju se Uredba (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o otpremi pošiljaka koja je prenesena u poglavlje XIII. Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/2021).

³ Nastanak otpada

⁴ Oporaba/zbrinjavanje otpada

3. Klasifikacija medicinskog otpada

Prema Katalogu otpada u Dodatku X. Pravilnika o gospodarenju otpadom u medicinski otpad se ubrajaju svi ključni brojevi (u dalnjem tekstu KB) u grupi 18 te KB 20 01 31* i KB 20 01 32 iz grupe 20 (tablica 1.). Dodatkom II. Pravilnika o gospodarenju otpadom propisan je popis vrsta medicinskog otpada (KB 18 01 01 i KB 20 01 32) kojega je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimiti.

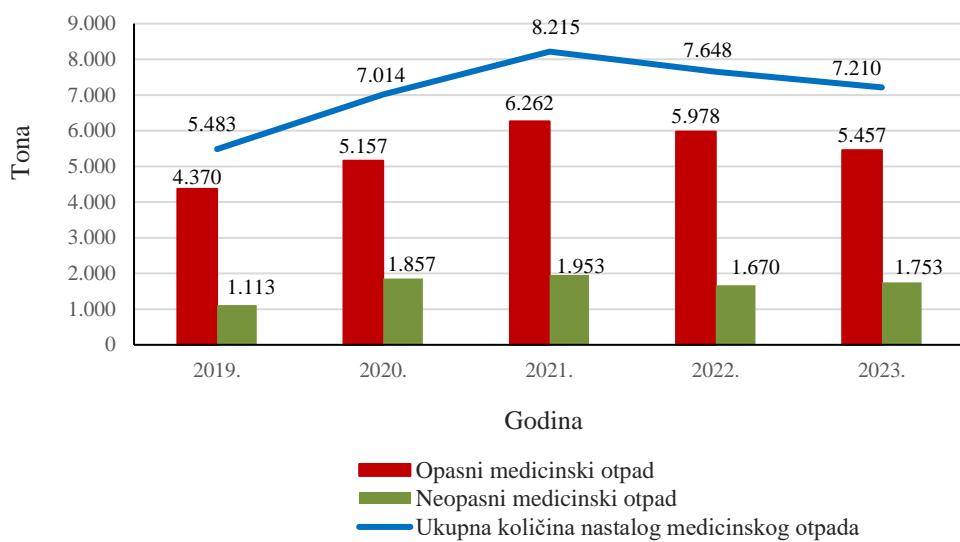
Tablica 1. Medicinski otpad, ključni brojevi iz Kataloga otpada

Ključni broj otpada	Naziv otpada
18 01	otpad od njegove novorođenčadi, dijagnosticiranja, liječenja ili prevencije bolesti kod ljudi
18 01 01	oštari predmeti (osim 18 01 03)
18 01 02	dijelovi ljudskog tijela i organi, uključujući vrećice i konzerve krvi (osim 18 01 03)
18 01 03*	otpad čije je sakupljanje i odlaganje podvrgnuto specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije
18 01 04	otpad čije sakupljanje i odlaganje nije podvrgnuto specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije (npr. rublje, zavoji od gipsa, posteljina, odjeća za jednokratnu primjenu, platno, pelene...)
18 01 06*	kemikalije koje se sastoje od opasnih tvari ili ih sadrže
18 01 07	kemikalije koje nisu navedene pod 18 01 06
18 01 08*	citotoksici i citostatici
18 01 09	lijekovi koji nisu navedeni pod 18 01 08
18 01 10*	amalgamski otpad iz stomatološke zaštite
18 02	otpad od istraživanja, dijagnosticiranja, liječenja ili prevencije bolesti u životinja
18 02 01	oštari predmeti (osim 18 02 02)
18 02 02*	ostali otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije
18 02 03	otpad čije sakupljanje i odlaganje ne podliježe specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije
18 02 05*	kemikalije koje se sastoje od opasnih tvari ili ih sadrže
18 02 06	kemikalije koje nisu navedene pod 18 02 05
18 02 07*	citotoksici i citostatici
18 02 08	lijekovi koji nisu navedeni pod 18 02 07
20 01	odvojeno sakupljeni sastojci komunalnog otpada (osim 15 01)
20 01 31*	citotoksici i citostatici
20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 33*

4. Medicinski otpad u 2023. godini

4.1. Nastala količine medicinskog otpada

U 2023. godini nastalo je 7.210 tona medicinskog otpada što je za 6 % (438 tona) manje u odnosu na 2022. godinu (slika 1.). Značajniji porast nastalih količina medicinskog otpada evidentiran u 2020. i 2021. godini može se pripisati povećanoj potrošnji medicinskih proizvoda uslijed COVID-19 pandemije.

Slika 1. Količine nastalog medicinskog otpada u razdoblju od 2019. do 2023. godine

Od 7.210 tona nastalog medicinskog otpada u 2023. godini, udio opasnog medicinskog otpada iznosio je 76 % odnosno 5.457 tona (medicinske igle, medicinski infektivni materijal, mikrobiološki otpad, otpad iz zdravstvenih ustanova – medicinski, steriliziran u autoklavu, zaprljani štapići za uzimanje brisa sl.), a udio neopasnog medicinskog otpada iznosio je 24 % odnosno 1.753 tona (uglavnom zavoji od gipsa, posteljina, odjeća za jednokratnu primjenu, platno, pelene i sl.). Prikaz svih prijavljenih nastalih količina medicinskog otpada po vrstama (ključnim brojevima) u 2023. godini nalazi se u tablici 2.

Tablica 2. Nastala količina medicinskog otpada po ključnim brojevima u 2023. godini

Ključni broj otpada	Količina
18 01 01	6,99
18 01 03*	5.278,46
18 01 04	1.209,96
18 01 06*	35,16
18 01 07	10,04

Ključni broj otpada	Količina
18 01 08*	84,20
18 01 09	398,63
18 02 02*	58,69
18 02 03	79,30
18 02 05*	0,69
18 02 07*	0,01
18 02 08	31,24
20 01 32	16,76
Ukupno (t):	7.210,13

Najveću količinu nastalog medicinskog otpada prijavila je djelatnost pružanja zdravstvene zaštite (6.031 tonu odnosno 84 %) i to najviše bolnice (5.401 tonu odnosno 90 %) među kojima je najveći udio (972 tone odnosno 18 %) evidentiran u KBC Zagreb (tablica 3.). Preostalu količinu (630 tona odnosno 16 %) nastalog medicinskog otpada najvećim dijelom čine ljekarne, trgovine na veliko farmaceutskim prozvodima, djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem za starije osobe i osobe s invaliditetom te djelatnost proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka.

Tablica 3. Količine medicinskog otpada koje su prijevile bolnice u 2023. godini

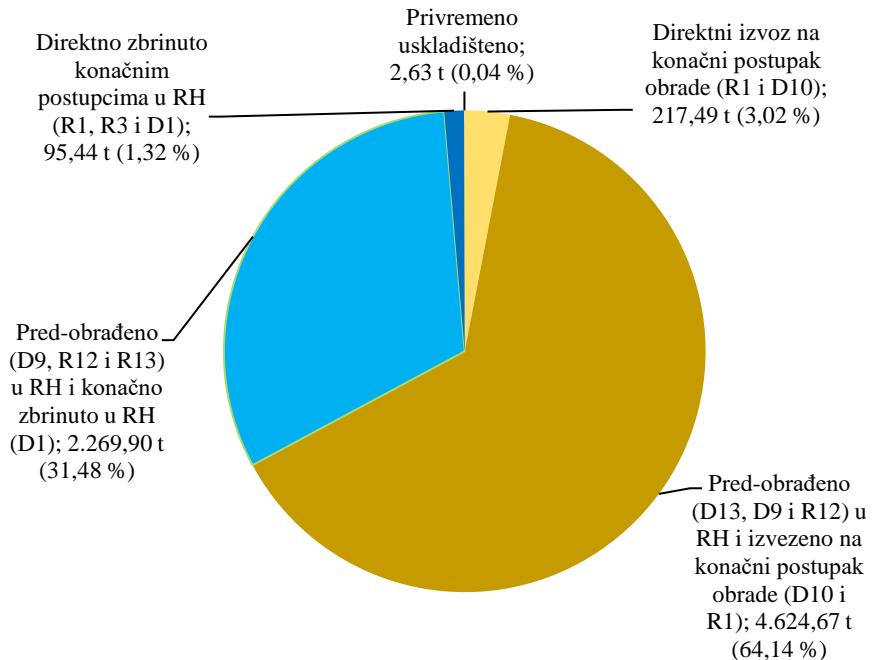
Bolnica	Količina (t)	Udio (%)
Klinički bolnički centar Zagreb	971,94	18,00
Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice	551,76	10,22
Klinička bolnica Dubrava	511,14	9,46
Klinički bolnički centar Osijek	384,04	7,11
Klinička bolnica Sveti Duh	328,89	6,09
Klinički bolnički centar Rijeka	283,50	5,25
Opća bolnica Pula	265,12	4,91
Klinički bolnički centar Split	248,62	4,60
Opća bolnica Varaždin	239,89	4,44
Klinička bolnica Merkur	204,61	3,79
Klinike za infektivne bolesti "Dr Fran Mihaljević"	133,04	2,46
Opća bolnica dr.Ivo Pedišić Sisak	133,61	2,47

Bolnica	Količina (t)	Udio (%)
Opća bolnica Zabok i bolnica hrvatskih veterana	115,97	2,15
Opća bolnica Karlovac	102,32	1,89
Ostale 42 bolnice (sa pojedinačnom količinom manjom od 100 tona)	926,26	17,15
Ukupno (t):	5.400,71	

U ukupnim količinama nastalog medicinskog otpada otpadni lijekovi su činili udio od 7 % odnosno 507 tona⁵, od čega su oko 24 tone preuzete od građana u reciklažnim dvorištima, dok se za ostale 483 tona koje imaju podrijetlo iz drugih izvora (veledrogerije, ljekarne i dr.) ne može sa sigurnošću utvrditi radi li se o otpadnim lijekovima kojima je istekao rok uporabe ili nisu u cijelosti iskorišteni, obzirom da se sukladno propisanoj klasifikaciji vrsta otpada takav detaljan tijek otpadnih lijekova ne prati.

4.2. Obradene količine medicinskog otpada

U 2023. godini u RH je nastalo 7.210 tona medicinskog otpada od čega je obrađeno 7.207 tona (99,97 %), a 3 tone (0,04 %) ostalo je na privremenom skladištu obrađivača. Detaljan prikaz postupanja s nastalom medicinskim otpadom prikazan je na slici 2. i u tablicama 4. i 5.

Slika 2. Postupanje s nastalom medicinskim otpadom – udjeli po konačnim postupcima obrade u 2023. godini

⁵ KB 18 01 01, KB 18 01 08*, KB 18 01 09 i KB 20 01 32

Tablica 4. Postupanje s nastalim medicinskim otpadom po količinama, predobrađeno u RH / obrađenokonačnim postupkom u RH / izvezeno na konačni postupak obrade u 2023. godini

Količina nastalog medicinskog otpada (t)	Postupak predobrađe u RH	Konačni postupak obrade u RH		Izvezeno na konačni postupak obrade		Ukupno (t):
		Postupak	Količina (t)	Postupak	Količina (t)	
A. Predobrađeno u RH i zbrinuto konačnim postupkom u RH						
1.982,35	D9	D1	1.982,35			
94,50	R12	D1	94,50			
193,05	R13	D1	193,05			
Ukupno A (t):			2.269,90			2.269,90
B. Direktno obrađeno konačnim postupkom u RH						
6,86		R1	6,86			
0,22		R3	0,22			
88,36		D1	88,36			
Ukupno B. (t):			95,44			95,44
C. Predobrađeno u RH i izvezeno na konačni postupak obrade						
149,22	D13			D10	149,22	
157,11	D9			R1	157,11	
4.318,34	R12			R1	4.318,34	
Ukupno C (t):			4.624,67			4.624,67
D. Direktno izvezeno na konačni postupak obrade						
98,98				D10	98,98	
118,51				R1	118,51	
Ukupno D (t):			217,49			217,49
Ukupno (A.+B.) obrađeno konačnim postupkom u RH (t):						
Ukupno (C.+D.) izvezeno na konačni postupak obrade (t):						
UKUPNO OBRAĐENO MEDICINSKOG OTPADA U 2023. (t):						
Ostalo (KB 18 01 03*) na privremenom skladištu obradivača (t):						
UKUPNO NASTALO MEDICINSKOG OTPADA U 2023. (t):						

Tablica 5. Postupanje s nastalim medicinskim otpadom po količinama i ključnim brojevima, predobrađeno u RH / obrađeno konačnim postupkom u RH / izvezeno na konačni postupak obrade u 2023. godini

Ključni broj	Postupak predobrađe u RH	Količina medicinskog obrađena konačnim postupkom obrade (t)				
		D1	R3	R1	D10	Ukupno (t)
A. Predobrađeno u RH i obrađeno konačnim postupkom u RH						
18 01 01	D9	0,39				
18 01 03*	D9	1.938,80				
18 01 04	D9	1,52				
18 01 04	R12	93,81				
18 01 04	R13	193,05				
18 02 02*	D9	34,53				
18 02 03	D9	7,11				
18 02 03	R12	0,68				
20 01 32	R12	0,01				
Ukupno A. (t):		2.269,90				2.269,90

Ključni broj	Postupak predobrade u RH	Količina medicinskog obrađena konačnim postupkom obrade (t)				
		D1	R3	R1	D10	Ukupno (t)
B. Predobrađeno u RH i obrađeno konačnim postupkom u RH						
18 01 06*				6,86		
18 01 04			0,22			
18 01 04		88,36				
Ukupno B. (t):		88,36	0,22	6,86		95,44
C. Predobrađeno u RH i izvezeno na konačni postupak obrade						
18 01 01	R12			0,41		
18 01 01	D13				6,19	
18 01 03*	D9			157,11		
18 01 03*	R12			3.179,92		
18 01 04	D13				61,46	
18 01 04	R12			738,46		
18 01 06*	D13				27,78	
18 01 07	D13				3,01	
18 01 07	R12			7,03		
18 01 09	D13				40,04	
18 01 09	R12			259,60		
18 02 02*	R12			24,16		
18 02 03	D13				1,68	
18 02 03	R12			69,83		
18 02 08	D13				3,65	
18 02 08	R12			27,59		
20 01 32	D13				5,41	
20 01 32	R12			11,34		
Ukupno C. (t):		4.475,45		149,22		4.624,67
D. Direktno izvezeno na konačni postupak obrade						
18 01 04				33,08		
18 01 06*					0,52	
18 01 08*					84,20	
18 01 09					13,56	
18 01 09				85,43		
18 02 05*					0,69	
18 02 07*					0,01	
Ukupno D. (t):		118,51		98,98		217,49
Ukupno (A.+B.) obrađeno konačnim postupkom u RH (t):						2.365,34
Ukupno (C.+D.) izvezeno na konačni postupak obrade (t):						4.842,16
UKUPNO OBRAĐENO MEDICINSKOG OTPADA U 2022. (t):						7.207,50
Ostalo (KB 18 01 03*) na privremenom skladištu obradivača (t):						2,63
UKUPNO NASTALO MEDICINSKOG OTPADA U 2022. (t):						7.210,13

4.3. Direktno izvezene količine medicinskog otpada

Temeljem podataka o izvezenim količinama otpada iz evidencije o prekograničnom prometu otpada i podataka iz baze ROO, u 2023. godini evidentiran je direktni izvoz 217,49 tona medicinskog otpada iz RH od čega je 98,98 tona zbrinuto postupkom D10, a 118,51 tona oporabljeno je postupkom R1 (tablica 6.). U 2023. godini nije bilo uvoza medicinskog otpada.

Tablica 6. Direktno izvezene količine medicinskog otpada na konačni postupak obrade u 2023. godini

Izvoznik	Opis otpada	Ključni broj	Država uvoznica	Konačni postupak obrade	Izvezena količina otpada (t)
Accumular d.o.o.	lijekovi koji nisu navedeni pod 18 01 08	18 01 09	Njemačka	R1	51,08
Kemis Termoclean d.o.o.	kemikalije koje se sastoje od opasnih tvari ili ih sadrže	18 01 06*	Austrija	D10	0,52
Kemis Termoclean d.o.o.	citotoksici i citostatici	18 01 08*	Austrija	D10	84,20
Kemis Termoclean d.o.o.	kemikalije koje se sastoje od opasnih tvari ili ih sadrže	18 02 05*	Austrija	D10	0,69
Kemis Termoclean d.o.o.	citotoksici i citostatici	18 02 07*	Austrija	D10	0,01
Kemis Termoclean d.o.o.	lijekovi koji nisu navedeni pod 18 01 08	18 01 09	Njemačka	D10	13,56
Trnidus ekspert d.o.o.	lijekovi koji nisu navedeni pod 18 01 08	18 01 09	Austrija	R1	34,35
Trnidus ekspert d.o.o.	otpad čije sakupljanje i odlaganje nije podvrgnuto specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije (npr. rublje, zavoji od gipsa, posteljina, odjeća za jednokratnu primjenu, platno, pelene...)	18 01 04	Austrija	R1	33,08
UKUPNO (t):					217,49

5. Zaključak

U 2022. i 2023. godini, u odnosu na 2021. godinu, zabilježeno je smanjenje količine nastalog medicinskog otpada u prosjeku za 6,5%. U sve tri promatrane godine, većina nastalog medicinskog otpada (oko 66%) šalje se na obradu u inozemstvo (dio tog otpada se predobradi u Hrvatskoj), dok se samo oko 33% obradi konačnim postupcima unutar Republike Hrvatske.

S obzirom na navedeno, može se zaključiti da postojeći sustav gospodarenja medicinskim otpadom ne zadovoljava u potpunosti potrebne kapacitete. Stoga su Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2028. godine predviđene mјere i aktivnosti (analiza praćenja toka medicinskog otpada, evaluacija postojećeg sustava obrade te preporuke) s ciljem unaprjeđenja sustava gospodarenja medicinskim otpadom.

6. Prilog

6.1. Popis postupaka zbrinjavanja otpada

Oznaka postupka	Naziv postupka
D 1	odlaganje otpada u ili na tlo (na primjer odlagalište itd.)
D 2	obrada otpada na ili u tlu (na primjer biološka razgradnja tekućeg ili muljevitog otpada u tlu itd.)
D 3	duboko utiskivanje otpada (na primjer utiskivanje otpada crpkama u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine itd.)
D 4	odlaganje otpada u površinske bazene (na primjer odlaganje tekućeg ili muljevitog otpada u jame, bazene, lagune itd.)
D 5	odlaganje otpada na posebno pripremljeno odlagalište (odlaganje u povezane komore koje su zatvorene i izolirane jedna od druge i od okoliša itd.)
D 6	ispuštanje otpada u kopnene vode isključujući mora/oceane
D 7	ispuštanje otpada u mora/oceane uključujući i ukapanje u morsko dno
D 8	biološka obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom navedenim pod D 1 – D 12
D 9	fizikalno-kemijska obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom navedenim pod D 1 – D 12 (na primjer isparavanje, sušenje, kalciniranje itd.)
D 10	spaljivanje otpada na kopnu
D 11	spaljivanje otpada na moru (ovaj je postupak zabranjen zakonodavstvom EU-a i međunarodnim konvencijama)
D 12	trajno skladištenje otpada (na primjer smještaj spremnika u rudnike itd.)
D 13	spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem postupku navedenim pod D 1 – D 12 (ako nijedna druga oznaka D nije odgovarajuća, ova može obuhvatiti prethodne postupke prije odlaganja, uključujući prethodnu preradu, primjerice, među ostalim, sortiranje, drobljenje, sabijanje, peletiranje, sušenje, usitnjavanje, kondicioniranje ili odvajanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D1 – D12)
D 14	ponovno pakiranje otpada prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D 1 – D 13
D 15	skladištenje otpada prije primjene bilo kojeg od postupaka zbrinjavanja navedenim pod D 1 – D 14 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja) i drugi postupci propisani posebnim propisom

6.2. Popis postupaka oporabe otpada

Oznaka postupka	Naziv postupka
R 1	Korištenje otpada uglavnom kao goriva ili drugog načina dobivanja energije
R 2	Obnavljanje/regeneracija otpadnog otapala
R 3	Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke pretvorbe) (ovo obuhvaća plinofikaciju i pirolizu u kojima se sastojci upotrebljavaju kao kemikalije)
R 4	Recikliranje/obnavljanje otpadnih metala i spojeva metala
R 5	Recikliranje/obnavljanje drugih otpadnih anorganskih materijala (ovo obuhvaća čišćenje tla koje rezultira oporabom tla i recikliranjem anorganskih građevinskih materijala)
R 6	Regeneracija otpadnih kiselina ili lužina
R 7	Oporaba otpadnih sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja
R 8	Oporaba otpadnih sastojaka iz katalizatora
R 9	Ponovna prerada otpadnih ulja ili drugi načini ponovne uporabe ulja
R 10	Tretiranje tla otpadom u svrhu poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja
R 11	Upotreba otpada nastalog bilo kojim postupkom navedenim pod R 1 – R 10
R 12	Razmjena otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka uporabe navedenim pod R 1 – R 11 (ako nijedna druga oznaka R nije odgovarajuća, ova može obuhvatiti prethodne postupke prije uporabe, uključujući prethodnu preradu kao što su, među ostalim, rasklapanje, sortiranje, drobljenje, sabijanje, peletiranje, sušenje, usitnjavanje, kondicioniranje, ponovno pakiranje, odvajanje, uklapanje ili miješanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod R1 – R11)
R 13	Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka uporabe navedenim pod R 1 do R 12 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja) i drugi postupci propisani posebnim propisom

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb
Tel + 385 1 4886 840